

**Zakonodaja o odpadkih:
kdaj odpadki niso več odpadki**
Janja Leban, GZS
11. junij 2013

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Vprašanja

Koliko odpadkov letno nastane v Sloveniji?

- o 1 mio ton
- o 3 mio ton
- o 7 mio ton

Katerih nastane največ?

- o gradbenih
- o komunalnih
- o odpadkov iz termičnih procesov

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Kaj je odpadek?

Odpadek je snov
ali predmet, ki ga imetnik
zavrže, namerava zavržeti
ali mora zavržeti

15 01 01 Papirna in kartonska embalaža

17 01 01 Beton

17 04 05 Železo in jeklo

....

Snov ali predmet, uvrščen v eno od skupin oziroma podskupin na seznamu odpadkov, je odpadek le, če ustreza zgoraj navedeni definiciji.

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Predpisi o odpadkih

Uredba o odpadkih (Ur.l.RS, št.103/11)		Odredba o ločenih frakcijah ⇒ URKO
tokovi odpadkov	postopki obdelave	Občinski odloki
<ul style="list-style-type: none"> - odpadna olja - odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih - odpadki, ki vsebujejo azbest - embalaža in OE - odpadna EE oprema - odpadne baterije in akumul. - izrabljena vozila - ... - odpadna zdravila - ... - trdna goriva - biološko razgradljivi odpadki - jedilna olja in masti - ... - TIO2 	<ul style="list-style-type: none"> sežig odlaganje okoljske dajatve - mazalna olja - embalaža - baterije in akumulatorji - električna in el.oprema - motorna vozila ... Odlaganje odpadkov 	<p>UREDBA (EU) št. 333/2011 - kdaj odpadne kovine prenehajo biti odp.</p> <p>UREDBA (EU) št. 1179/2012 – kdaj odpadno steklo preneha biti odpadek</p> <p><u>v pripravi:</u> odpadni baker, odpadni papir, kompost ...</p> <p>Uredba (ES)1013/2006 - pošiljke odpadkov</p>

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Gradbene odpadke urejajo

- Uredba o odpadkih ([Ur.l.RS, št.103/11](#))
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih ([Ur.l.RS, št.34/08](#))
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest ([Ur.l.RS, št. 34/08](#))
- Uredba o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest ([Ur.l.RS, št. 60/06](#))
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov ([Ur.l.RS, št. 34/08, 61/11](#))
- Uredba o obdelavi odpadkov v premičnih napravah ([Ur.l.RS, št. 34/08](#))
- Uredba o odstranjevanju polikloriranih bifenilov in polikloriranih terfenilov ([Ur.l.RS, št. 34/08, 9/09](#))
  - se uporablja tudi za stavbe, v katere so vgrajeni gradbeni materiali, ki vsebujejo PCB
- ....

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Hierarhija pravilnega ravnanja z odpadki

Ponovna uporaba: postopek, pri katerem se proizvodi ali sestavni deli, ki niso odpadki, ponovno uporabijo za enak namen, za katerega so bili prvotno izdelani

≠

direktiva 2008/98/ES (WFD) ⇔ uredba o odpadkih

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Kaj so predelava, recikliranje in odstranjevanje

- **Predelava**: postopek, katerega glavni rezultat je, da se odpadki **koristno uporabijo** v obratu, v katerem so bili predelani, ali v drugih gospodarskih dejavnostih, tako da **nadomestijo druge materiale**, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali so pripravljeni za izpolnitev te funkcije
- **Recikliranje**: postopek predelave, v katerem se odpadne snovi ponovno **predelajo v proizvode, materiale ali snovi za prvotni ali drug namen**
  - vključuje tudi ponovno predelavo organskih snovi
  - energetska predelava ali ponovna predelava v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali za zasipanje, ne šteje za recikliranje
- **Odstranjevanje**: postopek, ki ni predelava, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanja snovi ali energije

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Ostarek proizvodnje

Snov ali predmet, ki nastane pri proizvodnem procesu, katerega **glavni namen ni proizvodnja** te snovi ali predmeta

stranski proizvod

odpadek

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

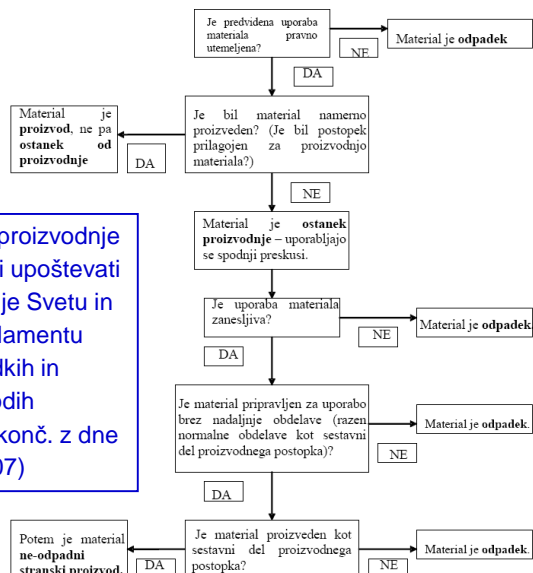
Stranski proizvod: pogoji

- nadaljnja uporaba **ostanka proizvodnje** je zagotovljena
  - imetnik ima pogodbo o prodaji, dolgoročno obstaja trg za prodajo
  - ostanek proizvodnje je uporaben v celoti
  - se pred prodajo ne skladišči dlje kot 3 leta
- ostanek proizvodnje se lahko **neposredno uporabi** brez kakršne koli nadaljnje obdelave, razen običajnih industrijskih postopkov
  - velja, če je treba izvesti le spiranje, sušenje, nadzor nad kakovostjo...
- ostanek proizvodnje nastaja kot sestavni del proizvodnega procesa
  - če je iz tehničnih značilnosti proizvodnega procesa razvidno, da je ostanek proizvodnje pripravljen za nadaljnjo uporabo in je tudi dejansko poslan v nadaljnjo uporabo
- ostanek proizvodnje izpolnjuje zahteve, določene za uporabo take snovi ali predmeta s predpisi, ki urejajo proizvode ter VO in varovanje človekovega zdravja, njegova nadaljnja uporaba pa ne bo škodljivo vplivala na okolje...
  - če ustreza tehničnim standardom za proizvode
  - mora ustrezati tudi predpisom, ki urejajo VO in varovanje človekovega zdravja, uredbi REACH

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Priloga II - shema odločanja, ali gre za odpadke ali za stranski proizvod

Imetnik ostanka proizvodnje mora pri odločitvi upoštevati Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu Razlaga o odpadkih in stranskih proizvodih (COM(2007) 59 konč. z dne 21. februarja 2007)

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Odpadek ali stranski proizvod

Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu Razlaga o odpadkih in stranskih proizvodih (COM(2007) 59 konč. z dne 21. februarja 2007) navaja:

Primer: Odrezki in drug podobni material

Presežni material iz glavnega proizvodnega postopka ali material, ki je nepopoln samo v lepotnem smislu, vendar je materialno podoben glavnemu proizvodu, kot na primer gumena zmes ali vulkanizacijska mešanica, plutovinasti ostružki ali delci, odpadna plastika in podoben material, se lahko v širšem smislu šteje za stranske proizvode. Da se to zgodi, morajo biti ponovno uporabni neposredno ali v glavnem proizvodnem postopku ali v drugih celovitih proizvodnjah, kjer je ponovna uporaba prav tako zanesljiva. Zato se lahko za materiale te vrste prav tako šteje, da ne sodijo v opredelitev odpadkov.

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Status prenehanja odpadka 1/3 ⇨

- odpadki prenehajo biti odpadki šele po **izvedeni predelavi v proizvode**, materiale ali snovi za uporabo v prvotni ali drug namen ali pridobivanje energije

✓ zakonodaja o proizvodih

? REACH

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Status prenehanja odpadka 2/3 ⇨

- določeni odpadki, ki so bili vključeni v enega od postopkov predelave, vključno z recikliranjem, prenehajo biti odpadki, če so v tem postopku predelave in ob njihovi predaji drugemu imetniku **izpolnjena merila za** prenehanje statusa odpadka, določena za tovrstne materiale s **posebnim predpisom EU**

merila za odpadno železo, jeklo in aluminij: **uredba (EU) št. 333/2011**
merila za odpadno steklo: **uredba (EU) št. 1179/2012**

v pripravi še merila za odpadni papir, baker, kompost...

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Status prenehanja odpadka - primer 3/3

Kdaj odpadno železo in jeklo nista več odpadek?

- kadar so ob prenosu od proizvajalca do drugega imetnika izpolnjeni vsi pogoji
  - **odpadek**, ki se uporabi **kot vhodni material** v postopku predelave, izpolnjuje predpisana merila
  - **odpadek**, ki se uporabi **kot vhodni material** v postopku predelave, **je bil obdelan** v skladu s predpisanimi merili
  - **odpadno železo in jeklo, ki nastaneta** v postopku predelave, izpolnjujeta predpisana merila
  - proizvajalec izpolnjuje zahteve, ki se nanašajo na **izjavo o skladnosti** in **sistem zagotavljanja kakovosti**

proizvajalec: imetnik, ki odpadno kovino prvič prenese na drugega imetnika kot odpadno kovino, ki ni več odpadek

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

REACH: agregati – snovi kot take ali v zmesih ali izdelkih

- agregati iz gradbenih odpadkov: pomembnejša oblika kot kemijska sestava ⇒ **izdelki...**
- žlindra: UVCB **snovi** (spremenljiva sestava)
- pepeli: UVCB **snovi** (spremenljiva sestava)

Registracija snovi za določen **namen uporabe!**

Izdelek: pomeni predmet, ki med proizvodnjo dobi posebno obliko ali površino, ki bolj določa njegovo funkcijo kot njegova kemična sestava.

http://echa.europa.eu/documents/10162/13632/waste_recovered_en.pdf

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Primeri registriranih snovi

EC št.

231-900-3	kalcijev sulfat (sadra)
266-002-0	Slags, ferrous metal, blast furnace
266-004-1	Slags, steelmaking
931-322-8	Ashes (residues), coal
932-275-6	Slags, steelmaking, electric furnace (carbon steel production)
932-476-9	Slags, steelmaking, electric furnace (stainless/high alloy steel production)

<http://echa.europa.eu/information-on-chemicals/registered-substances>

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.

Zaključek

odpadek → **gradbeni proizvod**

zakonodaja o odpadkih:

- stranski proizvod
- status prenehanja odpadka

REACH: snov, zmes ali izdelek ⇔ registracija?

zakonodaja o gradbenih proizvodih

Hvala za pozornost!

Promotion of the Recycling of Industrial Waste and Building Rubble for the Construction Industry.